

การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพร จังหวัดศรีสะเกษ

The Local Political Participation of the People in Prasat Subdistrict

Administrative Organization, Khukhan District, Sisaket Province

อนุกุล ไชยโคตร^{1*} จิรายุ ททรัพย์สิน² และ วันชัย สุขตาม³

Anugoon Chaiyakot¹ Jirayu Supsin² and Wanchai Suktam³

^{1,2,3}หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Master's degree student, Political Science Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra

Rajabhat University

**Corresponding Author E-mail: chaiyakotanugoon@gmail.com

วันที่รับบทความ 16 มิถุนายน 2568

วันแก้ไขบทความ 5 สิงหาคม 2568

วันที่ตอบรับบทความ 6 สิงหาคม 2568

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชน 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่น และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พื้นที่ในการศึกษาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพร จังหวัดศรีสะเกษ โดยการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณใช้ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.868 เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติการแจกแจงถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t และ ค่า F ส่วนการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชน โดยการเลือกแบบเจาะจง ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48, S.D. = .486) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง และ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นต่างกัน มีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านอายุ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) แนวทางในการส่งเสริมเพื่อเป็นการปฏิบัติให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นนั้น สิ่งสำคัญคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ และความจำเป็น

ของตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น การประชุม การจัดกิจกรรมอบรม การเข้าร่วมใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การรับฟังแนวนโยบายทั้งจากองค์กร ผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้นจากผลการศึกษานี้ ผู้นำหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วม, การเมืองท้องถิ่น, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research aims to: 1) examine the level of public participation in local politics; 2) compare public participation in local politics based on personal factors including gender, age, education level, occupation, income, and prior experience in local political participation; and 3) explore approaches to enhance public participation in local politics. The study employed a mixed-methods research design, integrating both quantitative and qualitative approaches. The study area was Prasat Subdistrict Administrative Organization, Khukhan District, Sisaket Province. The quantitative data were collected using a questionnaire with a reliability coefficient of 0.868, administered to a sample of 380 respondents. Data were analyzed using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. For the qualitative component, in-depth interviews were conducted with 10 key informants, including local executives, members of the Subdistrict Administrative Organization Council, and community leaders, selected through purposive sampling. The data were analyzed using content analysis. The results revealed that: 1) The overall level of public participation in local politics was at a moderate level ($\bar{x} = 3.48$, S.D. = 0.486). Ranked from highest to lowest, the types of participation were: participation in decision-making (high level), participation in benefits, participation in evaluation, and participation in implementation (all at moderate levels). 2) Comparison of participation levels based on personal factors showed statistically significant differences at the 0.05 level among individuals with different genders, education levels, occupations, monthly incomes, and prior political participation experience. However, no statistically significant difference was found based on age. 3) Suggested approaches for promoting public participation in local politics include fostering understanding within communities—particularly regarding the roles and responsibilities of citizens—and emphasizing the importance of their engagement in local activities such as meetings, training programs, elections, and listening to policy directions from local organizations and leaders. Therefore, community leaders and relevant agencies should prioritize educating citizens about their civic roles, using diverse and accurate public communication channels consistently and effectively.

Keywords : Participation, Local Politics, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ (Introduction)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้มากขึ้น ตามที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ได้ถูกบรรจุไว้ในมาตรา 249 ถึง 254 ในหมวด 14 ของรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2560 ซึ่งนับว่าเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นที่เอื้อต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับผิดชอบ และการเรียนรู้การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อร่วมกันคิดร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยขึ้นกับการพัฒนาชุมชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น การเมืองจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การปกครองท้องถิ่น นับเป็นรูปแบบหรือหน่วยการปกครองที่มีการกล่าวถึงอย่างมากในกระแสสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญและมีเจตนารมณ์กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในมาตรา 250 (สถาบันพระปกเกล้า, 2560) ได้บัญญัติเกี่ยวกับหลักการให้ความสำคัญเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังเป็นรูปแบบการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นมีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง เนื่องด้วยประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบถึงความต้องการของท้องถิ่นนั้นได้ดีกว่าบุคคลอื่น การที่ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารปกครองท้องถิ่นมากขึ้น เช่น การมีส่วนร่วมทางการเมือง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งนั้นสามารถพัฒนาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับนโยบายบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งเน้นสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดแก่ประชาชนในการบริหารงานร่วมกับรัฐเป็นสำคัญ (โอภาส จิตระยนต์, 2565) และเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้การปกครองตนเองอันเป็นรากฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยใช้กระบวนการการทำงานแบบการมีส่วนร่วมกับประชาชนให้มีบทบาทพร้อมตัดสินใจ ก่อให้เกิดความผูกพันและเห็นความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยและการตอบสนองความต้องการจำเป็นของประชาชนในท้องถิ่น เป็นกระบวนการ เป็นกลไกในการแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ซึ่งทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบและกำหนดนโยบายที่เหมาะสมต่อสังคมมากยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มทักษะความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ให้กับประชาชน ในการรับผิดชอบต่อตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้มแข็งอย่างยั่งยืนในที่สุด (วัชรมน จันรอง, ชาญชัย ฮวดศรี, และสุรพล พรหมกุล, 2564) นอกจากนี้ ฐานิตา เฉลิมช่วง (2559) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของระบอบประชาธิปไตยของไทยที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังถือว่าอยู่ในระดับที่น้อย เพราะประชาชนส่วนใหญ่หลังจากที่ไปลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาแล้ว

ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านอื่น ๆ น้อย เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา การแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การควบคุม และติดตามผลการบริหารงาน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเลือกตั้งนั้น เป็นเพราะผู้บริหารท้องถิ่นนั้นไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือประชาชนมีทัศนคติทางการเมืองแบบเดิม

องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ โดยต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เพราะมีความใกล้ชิดกับประชาชนหรือชุมชน และสามารถช่วยแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น ประชาชนยังมีการปลูกฝังในระบบอุปถัมภ์อยู่ มีการแบ่งกลุ่ม ไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเฉพาะช่วงเลือกตั้ง และการประชาสัมพันธ์เลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท, 2567) นอกจากนี้ประชาชนยังมองว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว มิได้ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวแต่อย่างใด ตลอดจนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นส่งผลส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งเป็นแหล่งทำมาหากินของตนอย่างไร จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ว่ามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร มีความคิดเห็นแตกต่างกันตามลักษณะประชากรศาสตร์อย่างไร ตลอดจนประชาชนมีแนวทางในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบใด เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้รับไปเป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้สอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของรัฐบาลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2561) กล่าวว่า เป็นการกระทำที่ต้องเกิดขึ้นจากความสมัครใจของประชาชน เพื่อมีอิทธิพลของกลุ่มทางการเมืองในการเลือกกำหนดบุคคลในวงการรัฐบาลหรือกดดันรัฐบาลให้กระทำตามที่พลเมืองผู้นั้นหรือกลุ่มนั้นต้องการ ตลอดจนมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐทั้งในการเมืองการ

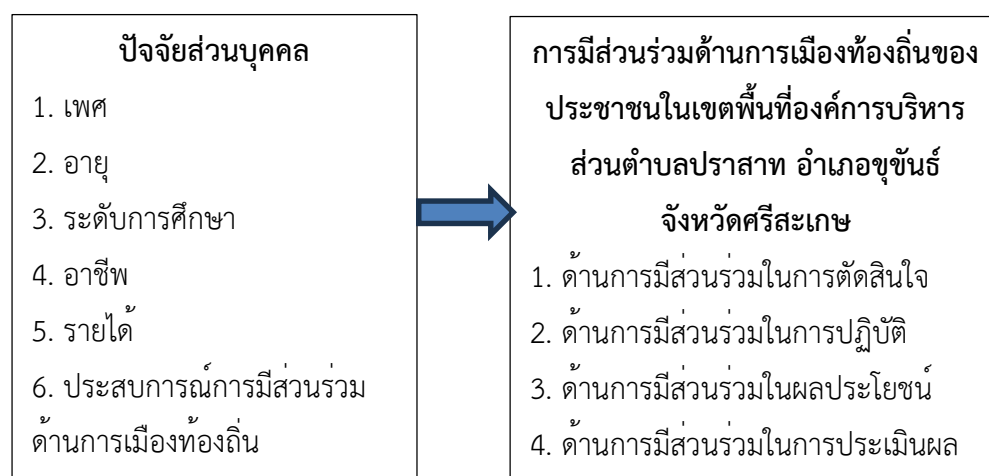
ปกครองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีลักษณะที่รวมกัน 2 ประการได้ (1) ต้องเป็นไปตามความสมัครใจ และ (2) ต้องมีจุดมุ่งหมายเพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้มีอำนาจ นอกจากนั้น กิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองต้องเป็นไปตามที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดให้กระทำได้ หรืออาจใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็ได้ สำหรับยุทธพร อิสระชัย (2562) ได้แบ่งความหมายออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มแรก มองการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางการเมืองทั้งตามรูปแบบและนอก รูปแบบ เช่น การอภิปรายทางการเมือง การร่วมชุมนุมเพื่อรับฟังเหตุการณ์ทางการเมือง การร่วมรณรงค์หาเสียง การใช้กำลังรุนแรงทางการเมือง การโน้มน้าวให้เห็นชอบหรือคัดค้านรัฐบาล การประท้วง และการใช้กำลังรุนแรง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ โดยไม่สนใจว่าจะถูกบังคับหรือโดยสมัครใจ สำเร็จ หรือล้มเหลว และสำหรับกลุ่มที่สอง มองว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับ ประชาชนตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งไม่ได้มีความหมายเฉพาะกิจกรรมในเชิงสถาบันการเมืองเท่านั้น แต่อาจเป็นการ แสดงออกหรือกิจกรรมอย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการทางการเมืองก็ได้ แต่เป็นจุดเริ่มต้นที่มีผลต่อ การตัดสินใจของฝ่ายการเมือง นอกจากนี้ Cohen & Uphoff (1980) ได้จำแนกรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วม ในการประเมินผล

จึงกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ของประชาชนใน กระบวนการทางการเมืองในมิติต่าง ๆ ตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ในรูปแบบทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นที่ผู้วิจัยศึกษานั้นได้นำแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1980) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการศึกษาในครั้งนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
-------------	-----------

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 6,235 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท, 2567) ใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ จำนวน 380 คน ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบไปด้วยโครงสร้าง 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ (Checklist) ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลักษณะแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ เป็นลักษณะคำถามแบบเปิด (Opened - End Question)

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Consistency : IOC) ของแบบสอบถามโดยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะและปรับปรุงความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.67 - 1.00 จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 ชุด มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.868

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1.1 จัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ถึง องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขอดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถาม ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือน เมษายน - พฤษภาคม 2568

1.3 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาพิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 380 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 380 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการตรวจสอบความถูกต้องและนำไปวิเคราะห์ประเมินผล

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่า t (t-test one samples) และ ค่า F (One - Way Anova) ในการทำวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและสรุปผลในรูปแบบตารางพรรณนา

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น พร้อมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาบูรณาการ เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามขอบเขตของการวิจัย

2. หลังจากได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปรางสาธ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยนำไปเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์ ในประเด็นปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปรางสาธ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยตัวผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้ทำหนังสือถึงผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ขึ้นอยู่กับผู้ให้ข้อมูลหลักจะใช้เวลาไม่นานแตกต่างกันตามความสะดวกในการให้ข้อมูล

6. ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เนื่องจากความน่าเชื่อถือของการวิจัยเชิงคุณภาพขึ้นอยู่กับตัวผู้วิจัยและข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการสามเส้า คือ บุคคล สถานที่ และเวลาแตกต่างกัน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 52.4 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และ 41-50 ปี ร้อยละ 23.2 สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อย

ละ 37.6 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 56.6 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 67.6 และมีประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 51.1

2. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอขุนซึ้ง จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = .486) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = .496) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = .594) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = .670) และ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = .558) ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนโดยภาพรวม จำแนกตามรายด้าน

(n = 380)

การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.79	.496	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.30	.558	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.47	.594	ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.38	.670	ปานกลาง
ภาพรวม	3.48	.486	ปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอขุนซึ้ง จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบข้อมูล 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามเพศ

(n = 380)

การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่น	เพศ				t	Sig.
	ชาย (199 คน)		หญิง (181 คน)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.85	.481	3.73	.507	2.298*	.022
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.34	.547	3.25	.567	1.711	.088
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.52	.591	3.41	.595	1.710	.088
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.46	.645	3.30	.689	2.370*	.018
ภาพรวม	3.54	.461	3.42	.506	2.419*	.016

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นต่างกัน มีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่น	อายุ		การศึกษา		อาชีพ		รายได้		ประสบการณ์	
	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	.620	.714	1.046	.383	1.256	.282	3.749*	.011	.727	.574
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	2.103	.052	6.816*	.000	7.566*	.000	6.329*	.000	2.766*	.027
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.706*	.001	17.770*	.000	4.490*	.001	9.110*	.000	7.590*	.000
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.070	.056	10.608*	.000	4.288*	.001	8.941*	.000	4.554*	.001
รวม	1.782	.102	9.102*	.000	4.343*	.001	8.762*	.000	3.326*	.011

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

ปัญหา และอุปสรรคส่วนใหญ่ที่พบจากการเข้าร่วมทางการเมืองท้องถิ่นนั้น ส่วนใหญ่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ความรู้ความสามารถของผู้นำ ทั้งนี้ หากผู้นำขาดความรู้ ทำให้ชุมชนนั้นขาดความเชื่อมั่น นอกจากนี้ ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่ผิด ไม่เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน การสื่อสารที่ไม่คลาดเคลื่อน สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

จากปัญหาอุปสรรคที่พบนั้น ได้มีการนำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยควรมีการปลูกฝังตั้งแต่เยาวชน เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตน มีการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่เชื่อถือ และการสื่อสารที่มีแหล่งที่มาที่เชื่อถือได้ สำหรับช่วงเวลาที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคนั้น หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการสำรวจความต้องการจากชุมชนและกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนล่วงหน้า จะสามารถช่วยให้ชุมชนได้มีเวลาและจัดสรรเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่

ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปในภาพรวม คือ แนวทางในการส่งเสริมเพื่อเป็นการปฏิบัติให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นนั้น สิ่งสำคัญคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ และความจำเป็นของตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น การประชุม การจัดกิจกรรมอบรม การเข้าร่วมใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การรับฟังแนวนโยบายทั้งจากองค์กร ผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่จะสะท้อนให้ประชาชนได้รับทราบและรับรู้ข้อมูลที่ถูกต้อง นอกจากนี้สื่อ ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย จะทำให้ประชาชนเกิดได้รับรู้ และสามารถนำไปปฏิบัติต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภوخุขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในพื้นที่ยังไม่เพียงพอ การขาดความรู้ความเข้าใจต่อประโยชน์หรือความสำคัญของการมีส่วนร่วมดังกล่าวยังมีน้อย ทำให้ประชาชนนั้นยังคงมีส่วนร่วมในระดับที่ปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ พันเอก จักรพล บุญยปรัตย (2564) พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการออกเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 9 หล้าสี-จตุจักร ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภوخุขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นต่างกัน มีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภوخุขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านอายุ ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระชัยชัย สมณตาสาทิโก (มงคลเมือง) ชาญชัย ฮวดศรี สุรพล พรหมกุล และภาสกร ดอกจันทร์ (2564) พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วน

ท้องถิ่น ประชาชนที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภोजัตรัส จังหวัดชัยภูมิโดยรวม แตกต่างกันไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวม แตกต่างกันไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะประชาชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในเรื่องของการมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น การติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองในท้องถิ่น อาจได้รับข้อมูลที่แตกต่างกันไป การแสดงความคิดเห็นหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมจึงมีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยส่วนบุคคล หรือตามกระบวนการรับรู้ของบุคคล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ โอภาส จิตระยงค์ (2565) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาเพื่อเป็นการปฏิบัติให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นนั้น สิ่งสำคัญคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ และความจำเป็นของตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น การประชุม การจัดกิจกรรมอบรม การเข้าร่วมใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การรับฟังแนวนโยบายทั้งจากองค์กร ผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่จะสะท้อนให้ประชาชนได้รับทราบและรับรู้ข้อมูลที่ถูกต้อง นอกจากนี้สื่อ ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย จะทำให้ประชาชนเกิดได้รับรู้ และสามารถนำไปปฏิบัติต่อไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของ โสภณ ยอดศิริ (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ควรส่งเสริมพัฒนาการสื่อสารทางการเมือง การสื่อสารประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ต่าง ๆ ผ่านช่องทางต่าง ๆ หรือสื่อสังคมออนไลน์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล

องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้องค์ความรู้เพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน โดยผู้นำหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของประชาชนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ มีการประชุม/จัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมให้มากขึ้น จะทำให้ประชาชนให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเป็นการตัดสินใจ ปฏิบัติตามนโยบาย รักษาผลประโยชน์ของตน ตลอดจนตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

ภาพที่ 2 องค์ความรู้แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลปรางสาท อำเภออุ้มผาง จังหวัดน่าน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการบ่งชี้ องค์การควรมีการพิจารณาวิจัยทัศนคติ พฤติกรรม ยุทธศาสตร์และเป้าหมาย เพื่อวิเคราะห์กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนาตนเอง นำหลักการบริหารจัดการความรู้มาใช้ในกระบวนการบริหารงานบุคคลให้มีทักษะต่างๆ ที่สอดคล้องกับการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ
2. ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ องค์การควรส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในการศึกษาหาความรู้ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดจากแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ที่หลากหลายนอกจากการอบรมพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดความชำนาญ ความเข้าใจและข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น ๆ อย่างถูกต้องและกว้างขวางขึ้น
3. ด้านการเข้าถึงความรู้ องค์การควรมีวิธีการจัดเก็บและกระจายความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว โดยวิธีการเข้าถึงความรู้ที่ง่าย สะดวกและรวดเร็วในปัจจุบันคือ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) หรือ Web board สำหรับการประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น
4. ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ องค์การควรเพิ่มสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ให้ชัดเจนและสัมพันธ์กับเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนด สร้างผู้นำที่เป็นแบบอย่าง สร้างเครือข่ายของผู้มีความรู้จากการปฏิบัติงาน ตลอดจนการกำหนดวิธีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมองค์กร

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

นักวิชาการ นักวิจัย หรือผู้ที่สนใจควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร เช่น สภาพแวดล้อมในการทำงาน คุณภาพชีวิตในการทำงาน ความสุขในการทำงาน เป็นต้น เพื่อให้ได้ประเด็นที่ครบถ้วนในการนำไปพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร นอกจากนี้ อาจมีการศึกษาเพิ่มเติมใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อความสมบูรณ์ในการตอบคำถามการวิจัยและสร้างความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยนั้นๆ

เอกสารอ้างอิง (References)

- ฐานิตา เถลิ้มช่วง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารชุมชนวิจัย*, 10(1), 82-90.
- พระชัยชัย สมุนตาสาทิโก (มงคลเมือง)ม ชาญชัย ฮวดศรี, สุรพล พรหมกุล, และภาสกร ดอกจันทร์. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภोजัตร์ส จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม*, 8(2), 27-38.
- พันเอก จักรพล บุญยปัติยุช. (2564). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 9 หลักสี่-จตุจักร*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุทธพร อิศรชัย. (2562). *เอกสารการสอนชุดวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่น*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัชรมน จันรอง, ชาญชัย ฮวดศรี, และสุรพล พรหมกุล. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเล้า อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. *Journal of Modern Learning Development*, 6(5), 142-154.
- สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- โสภา ยอดศิริย. (2564). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่*. สารนิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.
- องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท. (2567). *รายงานประจำปี พ.ศ. 2567*. องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาท.
- โอภาส จิตระยนต์. (2565). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cohen, J.M. , & Uphoff, N.T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies*. Cornell University Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. Harper. & Row.